

ÇILDIR GÖLÜ STOK TAYİNİ

Proje Lideri: Doç. Dr. Sedat V. YERLİ¹

Araştırmacılar: Yılmaz BEKİROĞLU², Doç. Dr. Ertunç GÜNDÜZ¹, Mustafa ÇALIŞKAN¹, A. Fuat CANBOLAT¹, Aydın AKBULUT¹, Dr. Nuray EMİR¹, Mustafa ZENGİN², Ülkü ATAÇ², Mustafa KOÇKAYA¹, Çetin TORAMAN³

¹ ODTÜ, Erdemli Deniz Bilimleri Enstitüsü

² Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

³ Tarım ve köyişleri bakanlığı, Kars Tarım İl Müdürlüğü

Projenin amacı; Çıldır gölündeki balık türlerinde temel biyo-ekolojik özelliklerin incelenmesi, stok miktarının tahmini, göl suyunun fiziksel ve kimyasal özelliklerinin tespiti ile avcılık ve yetiştiricilikle ilgili yönetim esaslarının belirlenmesidir.

1993-1994 yıllarında yapılan bu çalışma; Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Proje Uygulama ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün desteğinde, Hacettepe Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Trabzon Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü tarafından ortaklaşa yürütülmüştür. Çalışmalar sırasında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Kars Tarım İl Müdürlüğü ile işbirliği yapılmıştır.

Çıldır gölünde bulunan ekonomik değeri yüksek türlerin biyo-ekolojik özellikleri ve stok büyüklüğü ile avcılığın daha iyi yönetilmesini sağlayacak veriler elde edilmiş, balık yaşamı açısından önemi nedeniyle suyun bazı fiziksel ve kimyasal özellikleriyle birlikte plankton faunası da incelenmiştir.

Gölde yaşayan balıklardan *Cyprinus carpio*, *Capoeta capoeta*, *Barbus plebejus* ve

Leuciscus cephalus türlerinin yıllara göre ortalama çatal boy değerleri sırasıyla; 24.9-31.8, 25.4-30.5, 20.0-27.5 ve 17.8-27.8 cm arasında değişmektedir. Bu türlerin üreme zamanları sırasıyla; Haziran-Eylül, Mayıs-Haziran, Mayıs-Haziran ve Mayıs-Temmuz ayları arasındadır. Bütün balık türlerinde erkek bireyler 3, dişi bireyler 4 yaşlarında cinsi olgunluğa erişmektedir.

Çıldır gölünde düzenli olmayan av istatistikleri incelendiğinde balık stoklarında önemli bir azalma olduğu tespit edilmiştir. Göldeki türlerin stok miktarları; *C. carpio* 122.56 ton, *C. capoeta* 117.15 ton, *B. plebejus* 17.08 ton ve *L. cephalus* 57.51 ton olarak tahmin edilmiştir.

Gölde *Bacillarophyta*, *Cholorophyta*, *Cyanopyta*, *Dinophyta* ve *Euglonophyta* gruplarına ait fitoplankton tespit edilmiştir. Bunlar içerisinde baskın grup *Bacillarophyta* olup, bunlardan *Cymatopleura* ve *Cyclotella* en yaygın olanlardır. Tespit edilen 24 zooplankton türünden en çok rastlananlar ise; *Daphnia galeata*, *Biapertura affinis*, *Acanthodiaptomus denticornis* ve *Cyclops abyssorum*'dur.

